

HORIZONT 2026/1

Migrációkutató Intézet

Soós Eszter Petronella: Francia bevándorláspolitikai és bevándorlási viták a Macron-érában

2026. 01. 12.

Soós Eszter Petronella: Francia bevándorláspolitikai és bevándorlási viták a Macron-érában

Franciaországban – ahogy más európai államokban – 2015 óta központi kérdés a migráció, gyakran elsősorban biztonsági és nemzetbiztonsági szemszögből. A jelen tanulmány azokra a kérdésekre helyezi a hangsúlyt, amelyeknek valamilyen okból kifolyólag nagy a politikai jelentőségük, és gyakran váltanak ki vitákat a politikai térben. A szöveg a leginkább aktuális kérdésekre fókuszál, elsősorban azokra, amelyek Emmanuel Macron 2022-ben megkezdett második elnöki ciklusában napirendre kerültek, és amelyek a 2027-ben esedékes elnökválasztás során is relevánsak lehetnek.

A kiemelt témák tárgyalását két nagy csoportban végezzük el: az első fejezetben a migrációs folyamatok kezelésének kérdéseit, a másodikban pedig az integráció, illetve a migrációs háttérű francia népesség helyzetének aktuális témáit tekintjük át.

1. A MIGRÁCIÓ MENEDZSELÉSÉNEK KÉRDÉSEI

A FRANCIAORSZÁGI MIGRÁCIÓS FOLYAMATOK AKTUÁLIS ÁLLÁSA

2024 végén 4 331 326 harmadik országbeli, vagyis az Európai Uniótól kívülről érkező külföldi tartózkodott Franciaországban a Belügyminisztérium nyilvántartása¹ szerint. A francia statisztikai hivatal, az Insee ugyanakkor ennél magasabbra, 6 millió főre becsüli a 2024-ben az országban tartózkodó külföldiek számát.² A mintegy 1,7 milliós különbség nem tévedés: az Európai Unió állampolgáraitól eltérő jogállásuk okán másként tartja nyilván az idegenrendészet és a statisztikai hivatal.

Az Insee-statisztika arra is felhívja a figyelmet, hogy a külföldi (*étranger*) és a bevándorló (*immigré*) nem

ABSZTRAKT

2024-ben mintegy 6 millió külföldi élt Franciaországban, a bevándorló népesség létszámát pedig 7,7 millió főre becsülték (a migrációs háttérű francia születésű személyek ebben a statisztikában értelemszerűen nem jelennek meg). Az utolsó teljes adatsort adó évben 343 024 külföldi érkezett újonnan az országba, de sokan távoznak is, ezért a külföldiek létszáma csak évi 150–170 000 fővel nő. Óvatos becsléssel 500 000 és 1 millió fő közé tehetjük ezen túlmenően az irregulárisan tartózkodók létszámát. Az ő egészségügyi ellátásuk, kiutasításuk, illetve esetleges kitoloncolásuk komoly kihívást jelent Franciaország számára. Az elmúlt években Párizsban különösen sok vitája volt Algériával ez ügyben (és más ügyekben is). Mindeközben a laikus államalkotmányos keretrendszerében a bevándorlás kérdése gyakran összefolyik a közbiztonság, valamint a radikalizáció és az iszlamista térfoglalás kérdéseivel is. Ahogy a migrációs háttérű népesség megszólításában, az iszlámizmus tematizálásában is látnak egyes pártok fantáziát, így a migrációs kérdés várhatóan központi szerepet kap a 2027-es elnökválasztási kampányban is.

¹ MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR, 2025A.

² PARISET, TANNEAU, 2025.

feltétlenül teljesen ugyanazokat a csoportot takarja: 2,6 millió bevándorló rendelkezik francia állampolgársággal, míg 5,1 millió nem. Tehát a bevándorló népesség létszáma 2024-ben összesen 7,7 millió fő volt Franciaországban. A második-harmadik generációs migrációs háttérű népesség (amelyet a tudományos megközelítés teljesen külön kategóriaként kezel, miközben a köznyelv és a politikai nyelv gyakran egy kalap alá vesz a frissen érkezettekkel) természetesen franciaként jelenik a statisztikákban.

A Belügyminisztérium szerint az elmúlt években a harmadik országbeli külföldiek száma dinamikusan, évente 150–170 000 fővel nőtt. A hivatalos nyilvántartás szerint azonban ennél többen érkeztek az országba – az utolsó adatsor szerint 343 024 embernek adtak ki tartózkodási engedélyt első alkalommal. A harmadik országbeli külföldiek számának növekedése és a jogcímkidadások közötti látszólagos eltérés magyarázata a migrációs folyamatok dinamikusságában rejlik. Miközben emberek érkeznek, mások távoznak (vagy kiesnek a legálisan tartózkodók köréből, és eltűnnek a statisztikákból).

A 2024-ben kiadott első, tehát új tartózkodási jogcímek között a tanulási cél volt a vezető ok (110 633 fő), miközben 90 697 fő tartózkodhatott az országban családi okokból (azaz a családtagok keretein belül), és 54 514 főt fogadtak be hivatalosan humanitárius okokból. A kiadott első jogcímek mintegy fele 10 állam polgárai között oszlott szét, és nem meglepő módon a Maghreb-országok polgárai álltak a képzeletbeli dobogó mindhárom fokán.

Az egyes kibocsátó országok állampolgárainak jogcíme ugyanakkor rendkívül nagy szórást mutat, kivéve az afgánokat, akik esetében az érkezők 96%-a humanitárius okokból tartózkodhat Franciaországban. Itt fontos megjegyezni, hogy a Nemzeti Menedékjogi Bíróság (*Cour nationale du droit d'asile*) 2024 nyarán úgy ítélte, hogy az afgán nők üldöztetésnek vannak kitéve, így a genfi egyezmény értelmében jogosultak a menedékjogra³.

AZ ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓ FRANCIAORSZÁGI MÉRTÉKE: MEGÁLLAPÍTHATÓ EGYÁLTALÁN?

A francia migrációs vitákat nemcsak a legális, a hatóságok által látható, így kontrollálható migráció alakítja, hanem az illegális migráció kihívása is. A francia Számvevőszék – ahogy más állami intézmények – az illegális migráció elterjedtségének vizsgálatakor jobb híján abból indult ki, hogy hányan veszik igénybe az országban irregulárisan tartózkodók számára fenntartott Állami Egészségügyi Segélyt (AME). Az AME igénybe vevőinek száma 2023-ban a becslések szerint 439–466 000 fő között lehetett.

Ugyanakkor ebből csak óvatosan lehet érvényes következtetéseket levonni az illegálisan tartózkodók számáról. Egy, a kormányzat számára készült jelentés arra mutatott rá 2023 végén, hogy az AME kiskorú igénybe vevői a koruk miatt nem számítanak irregulárisnak, és nem minden irregulárisan tartózkodó személy él a segély lehetőségével.⁴ Ráadásul egyesek félelemből (az ellátást mégiscsak kérvényezni kell, ami kapcsolatteremtés a hatósággal)

³ COUR NATIONALE DU DROIT D'ASILE, 2024.

⁴ EVIN, STEFANINI, 2023, 9.

vagy információhiány okán nem fordulnak az AME-hez, mások pedig jogosulatlanok, mert vagy a tartózkodásuk időtartama, vagy a jövedelmi szintjük nem felel meg a követelményeknek.

Az irreguláris migránsok valós számának megbecslése tehát igencsak bizonytalan dolog. Ennek ellenére keringenek bizonyos számok a francia közéletben. Legutóbb 2025 októberében merült fel ez a kérdés, amikor Laurent Nuñez, a második Lecornu-kormány frissen kinevezett belügyminisztere előbb 200–300 000 illegálisan tartózkodóról, majd saját magát korrigálva nagyságrendileg 600–900 000, illetve 700 000 főről beszélt. A Nuñez által gerjesztett politikai vita nyomán a sajtó arról írt, hogy a legutóbbi teljes évben 465 000-en vették igénybe az AME-t (ami egybecseng a fent említett 466 000-es adattal), ám ennél biztosan többen vannak az illegálisan tartózkodók, akiknek egyes becslések szerint akár 50%-a is fordulhatott már az AME-hez.⁵ Egy kutatóintézet szintén úgy becsülte, hogy az irregulárisan tartózkodók száma 600 és 900 000 között lehet.⁶ Óvatos megközelítéssel tehát annyit biztosan mondhatunk, hogy az irreguláris tartózkodók száma 500 000 felett, de vélhetően 1 millió alatt lehet Franciaországban.

POLITIKAI CSATÁK AZ ÁLLAMI EGÉSZSÉGÜGYI SEGÉLY INTÉZMÉNYE KÖRÜL

Az AME intézményén egyébként évek óta vitatkoznak a költségvetési egyezkedések és a kampányok során. Ez a költségvetési tétel humanitárius, illetve közegészségügyi, járványügyi megfontolásból született az ezredfordulón a Lionel Jospin vezette kormány hivatali ideje alatt. Az AME ellátásait három, illetve kilenc hónap tartózkodás után lehet igénybe venni, az illegális tartózkodást és az alacsony jövedelmi szintet pedig bizonyítani kell.

A 2023-ban kormányzati rendelésre született, már hivatkozott jelentés az AME intézményét hasznosnak ítéli.⁷ Ezzel párhuzamosan azonban rámutat, hogy a jogosultságon, valamint az igénybevétel ellenőrzésén lehetne szigorítani (többek között a személyazonosítás céljából elfogadott okmányok terén). A jelentés említi, hogy nehéz kiszűrni azokat a csalókat, akik legálisan lépnek be az országba, majd irreguláris migránsként regisztrálják magukat, hogy megkapják az AME értelmében ingyenes ellátást.

Az AME mint költségvetési tétel hosszú idő óta a konzervatív és radikális jobboldal keresztüzében áll. Vannak, akik az orvosilag sürgős esetekre szűkítenék a hatókörét, mások pedig teljesen felszámolnák a csomagot. Velük szemben a támogatói a humanitárius megfontolásokon túl a spórolásra hivatkozva is megtartanák, mondván, hogy a rendszerrel hamarabb és olcsóbban kezelhetők az idővel súlyossá váló és a sürgős beavatkozást igénylő betegségek is.⁸

⁵ PASSOT, 2025.

⁶ SERVIÈRE, 2023.

⁷ EVIN, STEFANINI, 2023.

⁸ MCGRATH, 2025.

Az AME reformja körüli vitákat fokozza, hogy a republikánusok (*Les républicains*, LR) és a Nemzeti Tömörülés (*Rassemblement national*, RN) parlamenti súlya, így zsarolási potenciálja is megnőtt a 2022-es menetrend szerinti, majd a 2024-es előrehozott nemzetgyűlési választás nyomán. François Bayrou kormányfő maga tette témává az AME hozzáférhetőségének csökkentését még a 2025 szeptemberi távozása előtt,⁹ de a 2025-ös költségvetés tárgyalása során is napirenden volt a kérdés. Akkor a parlamenti vegyesbizottság végül abban állapodott meg, hogy az eredeti javaslatnál alacsonyabb szinten, 1,2 milliárd eurós keretösszeggel tartják fenn az intézményt.¹⁰

A 2026-os költségvetés tárgyalása már Sébastien Lecornu, egy újabb miniszterelnök felügyelete alatt zajlik, a kormányfő pedig jelezte, hogy az AME felszámolásának nem, de a finomításának és szigorításának személy szerint híve.¹¹ Ennek megfelelően 2025 végén készült egy rendelet, amely kötelezővé teszi a fényképes személyazonosító dokumentum bemutatását, illetve egy másik, amely az egészségügyi turizmus (praktikusan az egészségügyi célú visszaélések) elleni harc jegyében hozzáférést ad a konzulátusoknak az AME adatbázisához.¹²

AZ IRREGULÁRIS MIGRÁCIÓ KEZELÉSE

Az irreguláris migráció elleni küzdelem (ideértve a külső határvédelmet, a belső határellenőrzést, a migrációs helyzet belügyi kezelését, valamint a kiutasításokat és kitoloncolásokat is) jelentős költségvetési forrásokat emészt fel, miközben az állam által kijelölt célok elérése, vagyis az intézkedések hatékonysága számos okból kérdéses.

A Számvevőszék 2024 elején készült nyilvános jelentése¹³ szerint a belső, azaz a schengeni térségen belüli határvédelemben például a visszafordítottakat nem veszik nyilvántartásba, és a műveleti együttműködés is hiányos a szomszédokkal. A gyakori jogszabályváltozások és a miniszteri utasítások kiszámíthatatlansága szintén bizonytalansági tényező. A feladatok – így a kiutasítások – számának növekedésével nem nőtt párhuzamosan az erőforrások volumene, az érintett minisztériumok együttműködése részleges, a különböző hivatalok nyilvántartásai hiányosak, és nincsenek megfelelően összekapcsolva. A kiutasításokról a jelentés megállapítja, hogy azoknak mindössze 10%-át hajtják végre: a végrehajtásnál problémát okoz az okmányok és/vagy az ún. *laisser-passer*, a belépést lehetővé tévő konzuli dokumentum hiánya – amely egyébként közismert, a sajtóban is gyakran felmerülő panasz.

A Számvevőszék 1,8 milliárd euróra (nagyságrendileg 700 milliárd forint) becsüli a fenti állami feladatok ellátásának költségét (összehasonlításképpen, az elmúlt években évi 30-50 milliárd eurós megszorításokról zajlottak a költségvetési viták). A Számvevőszék által

⁹ CITTONE, 2025.

¹⁰ LE FIGARO, 2025A.

¹¹ MARTINAGE, 2025.

¹² LE FIGARO 2025B

¹³ COUR DES COMPTES, 2024.

megjelölt összegbe nem tartozik bele az AME intézménye, amelynek költsége egyébként növekszik: 2022-ben 968 millió euró volt,¹⁴ 2024-ben 1,09 milliárd euró,¹⁵ és mint fentebb láttuk, a 2025-ös költségvetés 1,2 milliárd eurót különített el a célra.

Bár a jelen szövegnek nem témája, de megemlítendő a tény, amelyre a Számvevőszék is utalt, hogy a francia állam igen gyakran módosítja a migrációval kapcsolatos jogszabályokat és keretrendszereket (a Számvevőszék 133 jogszabály-módosítást számolt össze tíz éven belül).¹⁶ Ha csak a törvényi szintű szabályozást vesszük figyelembe, akkor is azt látjuk, hogy a migrációs válság 2015-ös kezdete óta számos módosítás történt: 2015-ben új menekültügyi törvényt fogadtak el, 2016-ban a külföldiek jogállását szabályozták, 2018-ban ismét a menekültüghöz nyúltak hozzá, majd 2023-ban megszületett egy újabb migrációs törvény,¹⁷ miközben tovább folynak a viták, és sorakoznak az újabb törvényjavaslatok. Az elfogadott jogszabályoknak gyakran éppen a hatékonyság és az ügyintézési sebesség növelése volt a deklarált célja, így különösen figyelemre méltó, hogy a Számvevőszék úgy találja, hogy még mindig van tennivaló e téren.

VITA A KIUTASÍTÁSOKRÓL

A Számvevőszék is rámutatott a kiutasítások és kitoloncolások körüli dilemmákra, de az ügynek a Macron-érában nemcsak szakpolitikai-technikai, hanem politikai, sőt, külpolitikai vetületei is vannak. Az OQTF (*Obligation de quitter le territoire français*, vagyis a francia terület elhagyására felszólító) végzés – gyakorlatilag a kiutasítás – rövidítését a francia polgárok viszonylag gyorsan meg kellett, hogy tanulják¹⁸. A sajtóban gyakran találkozhattak vele az elmúlt években, ráadásul nagy nyilvánosságot kapott bűncselekmények, mint például a Lola-gyilkosság¹⁹ elkövetője kapcsán is olvashattak róla. A sajtófigyelem, az esetenkénti bűnügyi érintettség erősítette a kiutasításokkal kapcsolatos vita politikai jelentőségét is.

Fontos leszögezni, hogy az OQTF nem a kitoloncolást takarja. Az OQTF lehetővé teszi az érintett számára, hogy tartózkodási jogcíme megtagadásakor vagy megszűnésekor önként elhagyja Franciaországot. Ez azonban gyakran nem történik meg, akár jogszerű okokból (fellebbezés miatt), akár pedig azért, mert az illető figyelmen kívül hagyja a döntést, és marad az országban illegálisan. A kiutasítást természetesen követheti kitoloncolás, ami jelentős adminisztratív teherrel és anyagi költséggel jár.

A kitoloncoláshoz konzuli papírokra is szükség lehet, ha a kibocsátó országnak jeleznie kell, hogy visszafogadja állampolgárát – a visszafogadás azonban a francia hatóságok szerint akkor sem mindig történik meg, amikor az illető állampolgárnak érvényes papírjai vannak.²⁰

¹⁴ EVIN, STEFANINI, 2023, 12.

¹⁵ GEOFFROY, 2025.

¹⁶ IBID, 12.

¹⁷ SOÓS, 2025A, 86-99.

¹⁸ LÉGIFRANCE.

¹⁹ POINGT, 2025.

²⁰ SUD OUEST, 2025.

A kiutasítások és kitoloncolások végrehajtása így igen komoly kihívást jelent Párizsnak például Algéria esetében.²¹

FESZÜLT VISZONY ALGÉRIÁVAL, HATÁS A MIGRÁCIÓS POLITIKÁRA

A francia-algériai viszony egyfajta állatorvosi lóként mutatja, hogy milyen komplex kihívásokkal küzd Franciaország. Emmanuel Macron személyes viszonya az algériai vezetőkkel egyébként is rossznak mondható,²² ráadásul Franciaország Marokkó mellett állt ki a Nyugat-Szahara státusát érintő algériai-marokkói vitában.²³

2022 óta kisebbségi kormányok alakultak Franciaországban, 2024 után ráadásul a konzervatív republikánusok részvételével, akik esetenként igényt tartottak a belügyminiszteri tisztségre is. Noha az algériai kérdés külpolitikai téma, de belpolitikai vetületei is van. A konfliktus középpontjában ott áll a migráció, valamint a biztonsági szolgálati adatszere dolga is, emiatt a belügyminiszter is illetékes. A republikánus Bruno Retailleau – aki 2027-re elnöki ambíciókat dédelget – Nicolas Sarkozy-hez hasonlóan ugródeszkaként igyekezett használni a belügyminiszteri pozíciót, és igen kemény álláspontra helyezkedett nemcsak általában a migráció ügyében, hanem konkrétan Algériával kapcsolatban is.

A kemény állásponttal a Nemzetgyűlés centrumának és jobboldalának jelentős része is egyetérteni látszik, ugyanis október közepén egy macronista képviselő (és egy azóta miniszterré kinevezett volt képviselő) egy tájékoztató jelentésben kritizálta az Algériával 1968-ban kötött, migrációs téren az algériai állampolgároknak preferenciális megközelítést (kedvezményes feltételeket) biztosító kétoldalú megállapodást, annak kialakult jogértelmezését és következményeit.²⁴ A szerzők szerint akár évi kétmilliárd euró költséggel is járhat a megállapodás Franciaországnak, ami természetesen felkeltette a sajtó érdeklődését is.²⁵

Néhány nappal később a Nemzeti Tömörülés történetében először a Nemzetgyűlés jóváhagyta a párt egy határozati javaslatát, amely az 1968-as algériai egyezmény felmondását irányozta elő.²⁶ Bruno Retailleau frissen kinevezett utódja, a biztonsági szolgálati technokrataként ismert Laurent Nuñez belügyminiszter viszont egy kifinomultabb, párbeszédre alapozó politikát folytat a kérdésben, és nem pártolja nyíltan a megállapodás felmondását: ő inkább a két ország közötti kommunikáció és együttműködés fontosságát

²¹ A TÉMÁNAK VAN EGY TOVÁBBI, EURÓPAI KONTEXTUSA IS: A 2026-BAN HATÁLYBA LÉPŐ MENEKÜLTÜGYI ÉS MIGRÁCIÓS PAKTUM HIÁNYZÓ ELEME, A KORÁBBI VISSZATÉRÉSI DIREKTÍVÁT FELVÁLTANI SZÁNDÉKOZÓ VISSZATÉRÉSI RENDELET MÉG NEM KÉSZÜLT EL.

²² CHESNOT, MALBRUNOT, 2022, 87-88.

²³ BOBIN, 2024.

²⁴ RODWELL, LEFÈVRE, 2025.

²⁵ DURIEUX, 2025.

²⁶ FRANCEINFO, 2025.

hangsúlyozta.²⁷

A párizsi hezitálást elvben magyarázhatná, hogy figyelembe kell venni a már választójoggal rendelkező algériai származású személyek preferenciáit. Ugyanakkor nem hanyagolható el a miniszter által említett biztonsági adatcsere jelentősége sem. Ettől a francia hatóságok eleshetnek, éppen úgy, ahogy az algériai állampolgárok menetrendszerű visszafogadásától is. Algír azért is fontos partner Párizs számára, mert jó kapcsolat esetén akár segíthetné is a Száhel-övezethez kapcsolódó francia biztonsági törekvések megvalósulását. A bizonytalanság, a hezitálás, a vita ezen túlmenően még egy dologra mutat rá: növekvően van a félelnöki rendszerben ritkán megvillanó miniszteri autonómia.

2. VITÁK AZ INTEGRÁCIÓRÓL ÉS A MIGRÁCIÓ HATÁSAIRÓL

A migrációról szóló politikai és társadalmi diskurzus kiterjed a frissen érkezettek integrációjára csakúgy, mint a migrációs háttérű (tehát születésétől fogva francia, de migráns felmenőkkel rendelkező) népesség integrációjára is. Az alábbiakban e kérdéskör egyes, az elmúlt időszakban kiemelten fontos és/vagy vitatott kérdéseit járjuk körbe.

KÖZBIZTONSÁG ÉS ZAVARGÁSOK

Ahogy korábban, úgy Emmanuel Macron elnöksége alatt is folyamatosan napirenden volt a migrációs kérdés közbiztonsági aspektusa, ezen belül a második és harmadik generációs népesség helyzete. A téma a rendőrséggel kapcsolatos vitákban csúcsosodott ki, amelyek – az amerikai politikai vitákhoz hasonlóan – akörül zajlottak, hogy van-e Franciaországban rendszerszintű rasszizmus, illetve hatósági erőszak, avagy „öl-e a rendőrség” (még 2025-ben is elhangzottak ilyen állítások, elsősorban a radikális baloldal részéről).

A rendőrség és a migrációs háttérű népesség viszonyában az elmúlt évek leginkább szimbolikus esetének számít a 2023-ban, egy rendőrségi ellenőrzés során lelőtt Nahel Merzouk ügye.²⁸ Nahel lelövése után napokig tartó külvárosi, de Párizs turisták által látogatott belvárosát is elérő zavargások törtek ki, melyek a közösségi médián keresztül szerveződtek. A Szenátus ezzel kapcsolatos információs jelentése szerint az igen jelentős anyagi kárt okozó zavargások nem kizárólag haragból történtek, és nemcsak ideológiai töltetűek voltak, hanem megjelent bennük a csoportszellem és az opportunizmus (pl. a lopási lehetőség kihasználása) is.²⁹ A lövést leadó rendőrt gyilkosságért állítják bíróság elé, a vádemelés megtörtént, a tárgyalás 2026-ban várható, de a hatóságok és a külvárosi fiatalok közötti bizalmatlanságot és feszült viszonyt jól mutatják a 2023-as zavargások.

A RADIKALIZÁCIÓ ÉS A POLITIKAI ISZLÁM

Ahogy Nicolas Sarkozy és François Hollande idejében, úgy Emmanuel Macron államfősége

²⁷ LE MONDE, 2025A.

²⁸ LE MONDE, 2025B.

²⁹ SÉNAT, 2024.

alatt is kiemelt ügy a terrorizmus megakadályozása, illetve az iszlamista radikalizáció felismerése, felszámolása, és lehetőség szerint a kialakulásának megakadályozása. Hollande elnöksége alatt jellemzőek voltak a komoly logisztikát igénylő támadások, de miután bővítették a hatósági eszköztárat, ezeket az akciókat felváltották a magányos, rövid idő leforgása alatt és gyakran online radikalizálódó elkövetők tettei. A váltás a hatóságok figyelmét a hírszerzés klasszikus területeiről az úgynevezett gyenge jelek felé terelte (gyenge jel alatt azt értik, hogy az adott jel önmagában nem feltétlenül jelent radikalizálódást, ugyanakkor több ilyen gyenge jel együtt már megalapozza a gyanút).

Emmanuel Macron 2020-ban bejelentette, hogy a radikalizmus ellen az iszlamisták által hirdetett társadalmi elkülönülés („szeparatizmus”) elleni fellépéssel kíván harcolni.³⁰ Az ebből következő 2021-es törvénymódosítás többek között megváltoztatta a magántanulói rendszer szabályozását, valamint az egyházi közösségek könyvelési és felügyeleti rendjét (például a külföldi adományok elfogadásának szabályait, amivel kimondva-kimondatlanul a franciaországi muszlim közösségek finanszírozását kívánták szorosabb felügyelet alá vonni).

2025-re az „iszlamista szeparatizmus” helyét az „iszlamista beszivárgás” fogalma (*entrisme islamiste*) vette át a diskurzusban. Ez a kormányzás egyre csökkenő stabilitása miatt talán kisebb figyelmet kapott nemzetközileg, mint az „iszlamista szeparatizmus” ügye. Ugyanakkor nagy jelentőséggel bírt az erről szóló jelentés, melynek cenzúrázott változatát a kormányzat nyilvánosságra is hozta. Ennek örvén Emmanuel Macron köztársasági elnök hangsúlyozta, hogy a nyár végéig szeretne törvényjavaslatot látni a jelenség megakadályozásáról. A francia belpolitika nyár végi, őszi alakulása miatt ez az óhaja nem teljesült, de ettől még a kifejezés bekerült a közbeszédbe, és esetenként már olvasni cikkeket a „beszivárgási gyanúról”. Ilyen gyanúba keveredett például Colombes polgármesterének kabinetfőnöke, akinek még a hivatalában is házkutatást tartottak, miután felmerült, hogy eltussolta egy általa is vezetett nyelviskola iszlamista túlkapásait. Fontos azonban megjegyezni, hogy ilyenkor már az illető teljes kapcsolatrendszerét vizsgálják, esetünkben azt is, hogy milyen viszonyban volt más szervezetekkel, és adott esetben milyen közpénzek elosztása felett bábáskodott.³¹

Az említett jelentés a Muszlim Testvériség és a politikai iszlám franciaországi jelenlétére fókuszál.³² Főbb állításai a következők voltak: a *Musulmans de France* nevű szervezeten és a vallási tevékenységen túlmenően a Muszlim Testvérek aktívak szociális és humanitárius téren, az oktatásban és a teológiai képzésben, és helyi, települési szinten illetve digitálisan építenek infrastruktúrát.³³ Érdekesség, hogy az állami jelentésben található javaslatok között – mint a muszlimok vágyainak és frusztrációinak jobb megismerése, az iszlám-kutatás

³⁰ ÉLYSÉE, 2020.

³¹ EUROPE1, 2025.

³² MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR, 2025B.

³³ MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR, 2025C.

fejlesztése stb. – megjelenik a palesztin állam elismerése, mint az „állami iszlamofóbia” érzetének egy lehetséges ellentételezése.³⁴ Emmanuel Macron köztársasági elnök 2025 őszén az ENSZ-közgyűlés margóján meg is tette ezt a lépést (bár álláspontunk szerint elsősorban külpolitikai oka volt az elismerésnek).³⁵

Az „iszlamista beszivárgás” tematikája napirenden maradt a kormányváltás és Bruno Retailleau belügyminiszter távozása (2025 október), majd újbóli szenátorrá válása (2025 november) után is.³⁶ A szenátusi konzervatív jobboldal 2025 novemberében jelentést írt a témáról,³⁷ melyben többek között azt javasolják, hogy a 16 éven aluli lányok és az iskolai kísérők számára tiltsák be a fejkendő viselését, a 16 év alattiaknak pedig ne engedélyezzék a böjt tartását. A javaslatcsomag és a jelentés kapott kritikákat azért, hogy sem az alkotmányosság, sem a laikus állam elveinek szempontjából nem megfelelő,³⁸ a Párizsi Nagymecset rektora pedig diszkriminatívnek minősítette a felvetéseket, amelyek a szabadságot fenyegetik, és az egyszerű vallásgyakorlókat is hátrányosan érintik.³⁹

Egy friss felmérés azonban éppen a vallásgyakorlás és a radikalizmus kapcsolatáról vet fel alapvető kérdéseket, és kavar komoly vitákat. Az Ifop intézet a muszlimok valláshoz való viszonyáról publikált nemrég adatokat, ezek szerint a megkérdezett 1005 fő 8%-a értett egyet bizonyos iszlamista álláspontokkal, 15% vélte úgy, hogy a sariát, a vallási törvényt kell alkalmazni („bármelyik országban él is”, vagyis nem muszlim országokban is), 33% szimpatizált bizonyos iszlamista mozgalmakkal, 38% értett egyet néhány iszlamista állásponttal, miközben a megkérdezettek majdnem fele, 44%-a vélte úgy, hogy a vallási szabályok fontosabbak, mint a francia jog.⁴⁰ A 15-24 évesek körében ezek a számok rendre magasabbnak bizonyultak, mint a teljes mintán belül. Ami pedig a Muszlim Testvéreket illeti, a megkérdezett muszlimok 24%-a mondta, hogy szimpátiával viszonyul a Testvériséghez, 23% pedig közel érzi magát a gondolatvilágához. A fiatalok között itt is tendenciózusan magasabb volt az egyetértők aránya, mint a teljes minta esetében. A felmérés arra mindenképpen rámutat, hogy ha a „beszivárgás” fogalma porózus is, nem hullanak terméketlen talajra az esetleges próbálkozások.

LÖVÉSZÁRKOZÁSOK 2027-RE

A felmérés a hírértéke és jelentősége okán azonnal politikai viták tárgyává vált. A baloldali radikális Lázadó Franciaország (*La France insoumise*, LFI) például mind a felmérés megrendelőjét, mind pedig az Ifop intézetet élesen támadta, és több jogi eljárást is indított

³⁴ FOURNIER, GOUPIL, 2025.

³⁵ SOÓS, 2025B.

³⁶ A REPUBLIKÁNUSOK PÁRTELNÖKI TISZTÉT 2025 MÁJUSA ÓTA BETÖLTŐ RETAILLEAU NEM MONDOTT LE 2027-ES ELNÖKJELÖLTI AMBÍCIÓIRÓL, A TÉMA NAPIRENDEN MARADÁSÁT TEHÁT EBBEN A KONTEXTUSBAN IS ÉRDEMES NÉZNI.

³⁷ LECLERC, 2025.

³⁸ BAUMANN, 2025.

³⁹ TESORIERE, 2025.

⁴⁰ IFOP, 2025.

az ügyben.⁴¹ Az iszlamofóbia problematizálása, valamint a palesztin ügy képviselője 2023 októbere után kiemelkedően fontossá vált a radikális baloldal számára, mely a választási stratégiájának középpontjába is a külvárosi szavazók mobilizálását helyezte. Jean-Luc Mélenchon már 2022-ben is sikeresen állította maga mögé a magukat muszlimnak valló szavazópolgárok többségét, és most ezt kívánja folytatni.

Ezzel párhuzamosan a többi párt sem télenkedik. A szenátusi konzervatív jobboldal kezdeményezéseiről már ejtettünk szót. A nemzetgyűlésben a republikánusok egy vizsgálóbizottság felállítását kezdeményezték (sikeresen), amely az iszlamizmus és a pártok viszonyát hivatott vizsgálni.⁴² Ennek keretében az LFI-t is célba vették. A bizottságnak hat hónapja volt a munkára, ami azt jelenti, hogy a jelentése pár hónappal a március 15-én és 22-én esedékes önkormányzati választás kampányhajrája előtt (december közepén) jelent meg.⁴³

Úgy tűnik, hogy az LFI hosszú távra tervez stratégiájával, és ebben nemcsak a republikánusok, de a többi párt is meglátta a lehetőséget az ellen-stratégia kialakítására. Ráadásul továbbra is igaz, hogy a bevándorlás, az iszlamizmus és a közbiztonság kérdései, bár analitikusan nem fedik egymást, de Franciaországban a szokásosnál is nagyobb közös metszettel rendelkeznek a laikus állam mint keretrendszer alkotmányos jelentősége miatt. Vagyis amikor a fenti kérdéseket vitatják a franciák, akkor bizonyos szempontból a nemzeti identitás kérdését vitatják. Nem utolsósorban pedig a választói érdeklődés sem engedi a politikai szereplőknek, hogy a jelen tanulmányban tárgyalt kérdéseket ejtsék a napirendről. A közbiztonság és a migráció ugyanis ott van a franciákat leginkább foglalkoztató kérdések között, noha ezek 2025 szeptemberében túlnyomó többségükben megélhetési és gazdasági kérdések voltak.⁴⁴

Az elmúlt hónapok, hetek vitái tehát azt valószínűsítik, hogy az iszlámmal, a laikus állammal és a beszivárgással (és persze a vallásszabadsággal), valamint a közbiztonsággal, a külvárosok helyzetével és a migrációval kapcsolatos viták a pártpolitikai térben továbbra is jelen lesznek, és maradnak minimum 2027-ig, a következő elnökválasztásig.

⁴¹ TIMSIT, 2025.

⁴² ASSEMBLÉ NATIONALE, 2025A.

⁴³ ASSEMBLÉ NATIONALE, 2025B.

⁴⁴ IPSOS, 2025.

Irodalomjegyzék

ASSEMBLÉ NATIONAL (2025A): *Commission d'enquête sur les liens existants entre les représentants de mouvements politiques et des organisations et réseaux soutenant l'action terroriste ou propageant l'idéologie islamiste*. 2025.12.17. Forrás: <https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/17/organes/autres-commissions/commissions-enquete/ce-mouvements-politiques-reseaux-islamistes>.

(Megtekintve: 2025. 12.27.)

ASSEMBLÉ NATIONALE (2025B): *Rapport fait au nom de la commission d'enquête sur les liens existants entre les représentants de mouvements politiques et des organisations et réseaux soutenant l'action terroriste ou propageant l'idéologie islamiste*. 2025.12.10. Forrás: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/opendata/RAPPANR5L17B2235.html#_Toc256000120. (Megtekintve: 2025.12.27.)

BAUMANN, Julie (2025): *Rapport de la droite sénatoriale sur l'islamisme: « Les principes de la laïcité ne sont pas respectés »*. Le Nouvel Obs. 2025.11.27. Forrás: <https://www.nouvelobs.com/politique/20251127.OBS110134/rapport-de-la-droite-senatoriale-sur-l-islamisme-les-principes-de-la-laicite-ne-sont-pas-respectes.html>.

(Megtekintve: 2025.12.11.)

BOBIN, Frédéric (2024): *La France réaffirme la souveraineté marocaine sur le Sahara occidental mais l'imbroglie juridique reste intact*. Le Monde. 2024.10.30. https://www.lemonde.fr/afrique/article/2024/10/30/la-france-reaffirme-la-souverainete-marocaine-sur-le-sahara-occidental-mais-l-imbroglie-juridique-reste-intact_6366771_3212.html. (Megtekintve: 2025.12.20.)

CHESNOT, Christian – MALBRUNOT, Georges (2022): *Le déclassement français - Elysée, Quai D'Orsay, DGSE: les secrets d'une guerre d'influence stratégique*. Michel Lafon, 2022. (Megtekintve: 2025.11.30.)

CITTONI, Jean (2025): *Réduire l'aide médicale de l'État, le va-tout de François Bayrou pour séduire le RN*. Le Figaro. 2025.09.05. Forrás: <https://www.lefigaro.fr/conjoncture/reduire-l-aide-medicale-de-l-etat-le-va-tout-de-francois-bayrou-pour-seduire-le-rn-20250905>.

(Megtekintve: 2025.10.29.)

COUR DES COMPTES (2024): *La politique de lutte contre l'immigration irrégulière. Rapport publique thématique*. 2024.01. Forrás: https://www.ccomptes.fr/sites/default/files/2024-02/20240104_Politique-lutte-contre-immigration-irreguliere.pdf (Megtekintve: 2025.11.30.)

COUR NATIONALE DU DROIT D'ASILE (2024): *La Cour reconnaît l'appartenance de l'ensemble des femmes afghanes à un groupe social susceptible d'être protégé comme réfugié*. 2024.07.11. Forrás: <https://www.cnda.fr/decisions-de-justice/dernieres-decisions/la-cour-reconnait-l>

[appartenance-de-l-ensemble-des-femmes-afghanes-a-un-groupe-social-susceptible-d-etre-protège-comme-refugié2](#) (Megtekintve: 2025.11.26.)

DURIEUX, Jeanne (2025): «L'État est aveugle» : l'accord franco-algérien de 1968 coûte 2 milliards d'euros par an (et sans doute plus), selon un rapport parlementaire. Le Figaro. 2025.10.15. Forrás: <https://www.lefigaro.fr/international/l-etat-est-aveugle-l-accord-franco-algerien-de-1968-coute-2-milliards-d-euros-par-an-et-sans-doute-plus-selon-un-rapport-parlementaire-20251015>. (Megtekintve: 2025.11.20.)

EUROPE1 (2025): *Entrisme islamiste : perquisitions à la mairie de Colombes visant le directeur de cabinet du maire*. 2025.11.19. Forrás: <https://www.europe1.fr/Police-Justice/info-europe-1-entrisme-islamiste-perquisitions-a-la-mairie-de-colombes-visant-le-directeur-de-cabinet-du-maire-871940>. (Megtekintve: 2025.12.20.)

EVIN, Claude – STEFANINI, Patrick (2023): *Rapport sur l'aide médicale de l'État, à l'attention du ministre de l'intérieur et de l'outre-mer, du ministre de la santé et de la prévention et de la ministre déléguée chargée de l'organisation territoriale et des professions de santé*. 2023.12. Forrás: <https://www.vie-publique.fr/files/rapport/pdf/292122.pdf>. (Megtekintve: 2025.11.23.)

ÉLYSÉE (2020): *Discours du Président de la République sur le thème de la lutte contre les séparatismes*. 2020.10.02. Forrás: <https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-16114-fr.pdf>. (Megtekintve: 2025.12.11.)

FOURNIER, Catherine – GOUPIL, Mathilde (2025): *Entrisme islamiste: six questions sur le rapport sur les Frères musulmans présenté en conseil de défense*. FranceInfo. 2025.05.21. https://www.franceinfo.fr/societe/entrisme-islamiste-cinq-questions-sur-le-rapport-sur-les-freres-musulmans-presente-en-conseil-de-defense_7261509.html. (Megtekintve: 2025.12.22.)

FRANCEINFO (2025): *L'Assemblée nationale adopte à une voix près un texte non contraignant du Rassemblement national contre les accords franco-algériens de 1968*. 2025.10.30. Forrás: https://www.franceinfo.fr/politique/parlement-francais/assemblee-nationale/l-assemblee-nationale-adopte-a-une-voix-pres-un-texte-non-contraignant-du-rassemblement-national-contre-les-accords-franco-algeriens-de-1968_7584635.html. (Megtekintve: 2025.12.21.)

GEOFFROY, Romain (2025): *Comprendre le débat sur l'aide médicale de l'Etat, dont le Parlement a gelé les crédits pour 2025*. Le Monde. 2025.01.31. Forrás: https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2025/01/31/comprendre-le-debat-sur-l-aide-medicale-de-l-etat-dont-le-parlement-a-gelé-les-credits-pour-2025_6525761_4355770.html. (Megtekintve: 2025.12.10.)

IFOP (2025): *Etat des lieux du rapport à l'islam et à l'islamisme des musulmans de France [volet 1]*. 2025.11.13. Forrás: <https://www.datapressepremium.com/rmdiff/2010052/Rapport-Ifop5.pdf>. (Megtekintve: 2025.12.11.)

IPSOS (2025): *Ce qui préoccupe les Français - Septembre 2025*. 2025.09.30. Forrás: <https://www.ipsos.com/fr-fr/ce-qui-preoccupe-les-francais>. (Megtekintve: 2025.12.27.)

LECLERC, Jean-Marc (2025): *Dix-sept recommandations pour combattre l'islamisme en France: Le Figaro dévoile le rapport choc de la droite sénatoriale*. Le Figaro. 2025.11.25. Forrás: <https://www.lefigaro.fr/actualite-france/dix-sept-recommandations-pour-combattre-l-islamisme-en-france-le-figaro-devoile-le-rapport-choc-de-la-droite-senatoriale-20251124>. (Megtekintve: 2025.12.03.)

LE FIGARO (2025A): *Aide médicale de l'État: compromis trouvé sur une baisse de 111 millions d'euros des crédits*. 2025.01.31. Forrás: <https://www.lefigaro.fr/politique/aide-medicale-d-etat-compromis-trouve-sur-une-baisse-de-111-millions-d-euros-des-credits-20250131>. (Megtekintve: 2025.11.03.)

LE FIGARO (2025B): *Le conseil de l'Assurance maladie rejette un projet de décret durcissant les conditions pour bénéficier de l'AME*. 2025.11.07. <https://www.lefigaro.fr/social/le-conseil-de-l-assurance-maladie-rejette-un-projet-de-decret-durcissant-les-conditions-pour-beneficier-de-l-ame-20251106>. (Megtekintve: 2025.11.25.)

LÉGIFRANCE: *Code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile, Articles L610-1 à L615-2*, https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070158/LEGISCTA000042772744/ (Megtekintve: 2025.12.03.)

LE MONDE (2025A): *Laurent Nuñez met en garde contre la méthode du « bras de fer » avec l'Algérie, après la dénonciation de l'accord migratoire de 1968*. 2025.11.01. https://www.lemonde.fr/societe/article/2025/11/01/laurent-nunez-met-en-garde-contre-la-methode-du-bras-de-fer-avec-l-algerie-apres-la-denonciation-de-l-accord-migratoire-de-1968_6650858_3224.html. (Megtekintve: 2025.12.10.)

LE MONDE (2025B): *French police officer who shot teenager Nabel M. dead will be tried for murder*. 2025.06.03. Forrás: https://www.lemonde.fr/en/police-and-justice/article/2025/06/03/french-policeman-who-shot-nabel-m-to-go-on-trial-for-murder_6741963_105.html. (Megtekintve: 2025.12.13.)

MARTINAGE, Xavier (2025): *L'aide médicale d'Etat (AME) bientôt supprimée? Le Premier ministre répond*. Capital, 2025.09.26. Forrás: <https://www.capital.fr/economie-politique/l-aide-medicale-detat-ame-bientot-supprimee-le-premier-ministre-repond-1518847>. (Megtekintve: 2025.11.05.)

MCGRATH, Sarah (2025): *Réforme de l'aide médicale de l'Etat: «Réaliser des économies à court terme sur les plus vulnérables, c'est payer plus cher demain»* Le Monde. 2025.08.30. Forrás: https://www.lemonde.fr/idees/article/2025/08/30/reforme-de-l-aide-medicale-de-l-etat-realiser-des-economies-a-court-terme-sur-les-plus-vulnerables-c-est-payer-plus-cher-demain_6637529_3232.html. (Megtekintve: 2025.10.28.)

MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR, (2025C): *Dossier de presse Rapport « Frères musulmans et islamisme politique en France »*. 2025. 05.02. Forrás:

https://www.interieur.gouv.fr/sites/minint/files/medias/documents/2025-05/2025-05-02_Dossier_Presse_Fre%CC%80res_musulmans_et_islamisme_politique_en_France.pdf.

(Megtekintve: 2025.12.18.)

MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR (2025B): *Frères musulmans et islamisme politique en France*. 2025.05.02. Forrás:

<https://www.interieur.gouv.fr/sites/minint/files/medias/documents/2025-05/2025-05-02-rapport-freres-musulmans.pdf>. (Megtekintve: 2025.12.18.)

MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR (2025A): *Les titres de séjour*, 2025.06.26. Forrás:

<https://www.immigration.interieur.gouv.fr/Info-ressources/Etudes-et-statistiques/Les-chiffres-de-l-immigration-en-France/Sejour>. (Megtekintve: 2025.12.18.)

PARISSET, Chloé – TANNEAU, Pierre (2025): *En 2024, 6,0 millions d'étrangers vivent en France, 0,9 million y sont nés*. Insee. 2025.10.10. Forrás:

<https://www.insee.fr/fr/statistiques/8651304>. (Megtekintve: 2025.10.10.)

PASSOT, Eloi (2025): *Immigration: pourquoi le nombre de clandestins demeure tabou, alors que son estimation est largement connue*. Le Figaro. 2025.10.27. Forrás:

<https://www.lefigaro.fr/actualite-france/immigration-pourquoi-le-nombre-de-clandestins-demeure-tabou-alors-que-son-estimation-est-largement-con nue-20251023>.

(Megtekintve: 2025.10.27.)

POINGT, Guillaume (2025): *Dabbia Benkired condamnée à la perpétuité incompressible pour le meurtre de Lola: dans les coulisses du procès d'un crime barbare*. Le Figaro. 2025.10.29.

<https://www.lefigaro.fr/faits-divers/dahbia-benkired-condamnee-a-la-perpetuite-incompressible-pour-le-meurtre-de-lola-dans-les-coulisses-du-proces-d-un-crime-barbare-20251024>. (Megtekintve: 2025.12.18.)

RODWELL, Charles – LEFÈVRE, Mathieu (2025): *Rapport d'information sur les implications juridiques et budgétaires des accords bilatéraux conclus en matière de circulation, de séjour, de santé et d'emploi : l'exemple de l'Algérie*. 2025.10. Forrás:

https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/opendata/RINFANR5L17B1963.html#_Toc256000001. (Megtekintve: 2025.11.25.)

SERVIÈRE, Samuel-Frédéric (2023): *La population clandestine aurait doublé en France depuis 2015*.

Fondation IFRAP. 2023.12.12. Forrás: <https://www.ifrap.org/etat-et-collectivites/la-population-clandestine-aurait-double-en-france-depuis-2015>. (Megtekintve: 2025.10.31.)

SÉNAT (2024): *Émeutes de juin 2023: comprendre, évaluer, réagir*. 2024.04.09. Forrás:

https://www.senat.fr/rap/r23-521/r23-521_mono.html#toc0. (Megtekintve: 2025.12.05.)

SOÓS Eszter Petronella (2025A): *Migrációs politika Franciaországban, 2015–2025*. Külügyi Szemle. 2025/3. <https://hiia.hu/wp-content/uploads/2025/09/KSZ-25-3-06-Soos-Eszter-Petronella.pdf>. (Megtekintve: 2025.11.23.)

SOÓS Eszter Petronella (2025B): *Palesztina elismerése: Mi Macron igazi célja?* Neokohn. 2025.09.14. Forrás: <https://neokohn.hu/2025/09/14/palesztina-elismerese-mi-macron-igazi-celja/>. (Megtekintve: 2025.12.10.)

SUD OUEST (2025): *Algérien refoulé avec sa carte d'identité: Retailleau accuse l'Algérie d'«enfreindre le droit»*. 2025.02.18. <https://www.sudouest.fr/international/afrique/algerie/algerien-refoule-avec-sa-carte-d-identite-retailleau-accuse-l-algerie-d-enfreindre-le-droit-23302661.php>. (Megtekintve: 2025.12.01.)

TESORIERE, Ronan (2025): *La Grande Mosquée de Paris dénonce le rapport contre « l'entrisme islamiste » émis par un groupe de sénateurs LR cette semaine*. Le Parisien, 2025.11.28. Forrás: <https://www.leparisien.fr/politique/la-grande-mosquee-de-paris-denonce-le-rapport-contre-lentrisme-islamiste-emis-par-un-groupe-de-senateurs-lr-cette-semaine-28-11-2025-SX726YSM2NAXVAMV66BLF77KYA.php>. (Megtekintve: 2025.12.11.)

TIMSIT, John (2025): *«Une volonté de faire régner la terreur» : la semaine où les Insoumis ont relancé leur «bataille culturelle» contre les sondeurs*. Le Figaro. 2025.11.29. Forrás: <https://www.lefigaro.fr/politique/une-volonte-de-faire-regner-la-terreur-la-semaine-ou-les-insoumis-ont-relance-leur-bataille-culturelle-contre-les-sondeurs-20251129>. (Megtekintve: 2025.12.11.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Jónás Bianka

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Soós Eszter Petronella, 2026

© Migrációkutató Intézet, 2026

ISSN 2677-1780